

Η Θεσσαλονίκη στο έργο του Γιώργου Ιωάννου

Από τις μαθήτριες της Α' Λυκείου:

Ζυγογιάννη Μαρία

Μπίμπαση Ελευθερία

Πελώνη Σοφία

Φωλιά Ευγενία

Η Θεσσαλονίκη “του Γιώργου Ιωάννου”

- ❖ *Ο χώρος στα ποιήματα και τα πεζογραφήματα του Γιώργου Ιωάννου είναι ένας βιωμένος χώρος.*
- ❖ *Η περιπλάνηση σε αυτό το χωροχρόνο πραγματοποιείται μέσω της ανάμνησης.*
- ❖ *Η Θεσσαλονίκη είναι μια πόλη της μνήμης.*
- ❖ *Οι χώροι λειτουργούν μεταφορικά με συνδηλώσεις που μετατρέπονται σε χώρους ποιητικούς.*
- ❖ *Ο αναγνώστης συμμετέχει σε αυτή τη μεταμόρφωση ως αφηγητής αναζητώντας και εκείνος το «χαμένο χρόνο».*

❖ Η σχέση του συγγραφέα με την Θεσσαλονίκη είναι στενή και ιδιότυπη, τρέφει μια παθολογική αγάπη για την πόλη.

❖ Σε πολλά πεζογραφήματά του περιγράφει βυζαντινά μνημεία, όπως: ο Λευκός Πύργος, η Ροτόντα, η Καμάρα κ.λπ.

Μια πόλη, δύο οπτικές

- ❖ Στα κείμενα υπάρχουν δυο πόλεις: α) Η πόλη του αφηγητή και β) Η πόλη του αναγνώστη.
- ❖ Η περιπλάνηση του αφηγητή στη Θεσσαλονίκη είναι και περιπλάνηση του μελετητή-αναγνώστη.
- ❖ Η πόλη μετατρέπεται σε χώρο υποδοχής οριακών ψυχολογικών καταστάσεων του αφηγητή (λ.χ. το περπάτημα για τον αφηγητή είναι μέσο ψυχικής εκτόνωσης, ανάπαυσης, ηρεμίας, αλλά και ερωτικής αναζήτησης).

Γιώργος Ιωάννου: Ο πεζογράφος της Θεσσαλονίκης

- ❖ Η παρουσία της Θεσσαλονίκης είναι διάχυτη σχεδόν σε όλα τα πεζογραφήματα και ποιήματά του.
- ❖ Αποτελεί πηγή έμπνευσης και αντικείμενο εξύμνησης για τον συγγραφέα.
- ❖ Ο Ιωάννου κατέγραφε την μεταμόρφωση της πόλης από την πολυπολιτισμική μητρόπολη της Τουρκοκρατίας στην “πρωτεύουσα των προσφύγων”.

Η Θεσσαλονίκη πρωταγωνίστρια στα διηγήματα του Γιώργου Ιωάννου

- *Η μεταπολεμική Θεσσαλονίκη φάνταζε ξένη στον Ιωάννου γι αυτό και ξαναγύριζε στην πόλη όπου πέρασε την παιδική και εφηβική του ηλικία.*
- *Η Θεσσαλονίκη επανέρχεται ως πόλη-πλαίσιο στο κεντρικό σκηνικό της αφήγησης.*
- *Καθίσταται η ίδια πρωταγωνίστρια στα διηγήματα και αποτελεί δεξαμενή ιστορικής μνήμης, παράδοσης και εμπειρίας.*

Η συμβολική διάσταση της Θεσσαλονίκης στον Ιωάννου

- Η πόλη λειτουργεί ως χρονοκάψουλα.
- Ο συμβολισμός της Θεσσαλονίκης προκύπτει από τον πολιτικό της ρόλο στην περιοχή των Βαλκανίων.

Η στρατηγική θέση της Θεσσαλονίκης στα Βαλκάνια

❖ Η μεταμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε ομοιογενή ελληνική μητρόπολη κάνει τον Ιωάννου να βιώνει το γεγονός αυτό ως απώλεια ταυτότητας.

❖ Η θεματολογία της απώλειας μιας πόλης και μιας εποχής διακρίνεται στο διήγημα “Στου Κεμάλ το Σπίτι”.

Στου Κεμάλ το σπίτι

- ✓ Το διήγημα στοιχειώνει μια μυστηριώδης μορφή που έρχεται και φεύγει κάθε χρόνο την ίδια εποχή.
- ✓ Η προσοχή της επικεντρώνεται περίεργα σε μια παλιά μουριά.
- ✓ Αιωρείται ο φόβος ότι μια γυναίκα τόσο ξένη ίσως να έχει βαθύτερες ρίζες από οποιονδήποτε κατοικεί στη γειτονιά.
- ✓ Ο Ιωάννου επιμένει να συνδέει την Τουρκάλα με την αίσθηση του μεγάλου και απύθμενου βάρους, την οποία επιτείνει η εκκωφαντική, πεισματική της σιωπή.

Η γυναίκα και το σπίτι του Κεμάλ

- ❖ Η ταυτότητα της γυναίκας δεν αποκαλύπτεται ποτέ, οι κάτοικοι όμως μαθαίνουν την καταγωγή της.
- ❖ Η αδύναμη αυτή γυναίκα εκλαμβάνεται ως είδος απειλής.

- ❖ Αυτό που ενοχλεί περισσότερο είναι ότι το σπίτι του Κεμάλ θυμίζει το Τουρκικό εθνικισμό και ανακαλεί πληγωμένες και οργισμένες ψυχές την εποχή της συμβίωσης πριν τον εθνικισμό.

Η λύση του μυστηρίου με την Τουρκάλα

- Η Τουρκάλα αποσύρεται ξαφνικά .
- Ο σπαραγμός της για την μόλυνση του νερού και η ξαφνική φυγή της φαίνεται να απηχούν τον βραχνά μιας πόλης που πεθαίνει.
- Η γειτονιά παραδίδεται σε μια θάλασσα από τσιμέντο που έπνιξε την ψυχή τους με σύγχρονες ανέσεις.
- Στο τέλος του διηγήματος ο αφηγητής αποκαλύπτει ότι η έγνοιά του για τη σωτηρία ενός ψήγματος από την παλιά, την αυθεντική Θεσσαλονίκη σε αυτή τη γειτονιά είναι προσωπικό στοίχημα.
- Έτσι φαίνεται να λύνεται το μυστήριο της Τουρκάλας που χάνεται μέσα στο μύθο με το παρελθόν της.

ΤΕΛΟΣ

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ http://latistor.blogspot.gr/2010/04/blog-post_8701.html
- ✓ https://antonispetrides.wordpress.com/2012/04/16/thessaloniki_ioannou_1/